

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3623>

**PROBLEMS ENCOUNTERED IN TRANSPORTED EDUCATION
IN SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS**

**ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA TAŞIMALI EĞİTİMDE
YAŞANAN SORUNLAR**

**Bülent Özarslan¹
Hasan Yücel Ertem²**

Abstract

In this study, certain results were obtained based on the opinions of teachers and administrators in order to examine the problems experienced in transportation education in secondary education institutions located in Kozlu District of Zonguldak Province in the 2023-2024 academic year. The data in the study was obtained using a semi-structured interview form. 7 teachers and 3 school administrators participated in the study. According to the information provided by school administrators and teachers as a result of the interview, the vast majority emphasized that transportation education is necessary, while some argued that on-site education would be appropriate. The majority of teachers and school administrators regarding the problems experienced in transportation services in transportation education; stated that the vehicles are old models, unsafe, and lack of supervision are the primary problems. In transportation education, the primary problems experienced regarding the duties and responsibilities of on-duty teachers are; excessive responsibility is given to on-duty teachers and communication problems experienced with drivers. The opinions of administrators and teachers regarding the lunch of students in transportation education; It is stated that the meals are of poor quality and unhealthy, the portions are small, cold and have little variety.

Keywords: Secondary Education, Transportation Education, Teacher, School Administrators

Özet

Bu araştırmada, 2023-2024 öğretim yılında Zonguldak İli, Kozlu İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında taşımali eğitimde yaşanan sorunların incelenmesi amacıyla öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine dayanarak belirli sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmaya 7 öğretmen, 3 okul yöneticisi katılmıştır. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşme sonucunda vermiş olduğu bilgiler doğrultusunda, büyük çoğunluğun taşımali eğitimin gerekli olduğunu vurgulamış olup bir kısmı ise yerinde eğitimin uygun olacağını savunmuşlardır.

¹ Öğretmen, Kozlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kozlu Zonguldak.bulentozarslan@hotmail.com
ORCID: 0009-0005-9592-8227

² Doç Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
ertem@beun.edu.tr, ORCID:0000-0001-9058-641X

Taşımali eğitim hizmetlerinde ve ulaşım hizmetlerinde yaşanan sorunlarla ilgili öğretmen ve okul yöneticilerinin çoğunluğu; araçların eski model olması, güvensiz olması, denetim eksikliği gibi sorunların başta geldiğini belirtmektedir. Taşımali eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görevlerle ilgili yaşanan sorunlarda; nöbetçi öğretmenlere fazla sorumluluk yüklenmesi ve şoförlerle yaşanan iletişim sorunları başta gelmektedir. Taşımali eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri; yemeklerin kalitesiz ve sağlıksız olması, porsiyonunun az olması, soğuk ve çeşitliliğin az olduğu belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Taşımali Eğitim, Öğretmen, Okul Yöneticileri

GİRİŞ

Günümüzdeki ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin yükseltilmesi bakımından en önemli faktörlerden biri eğitimidir. İnsanın içinde yaşadığı zamana uyum sağlayabilmesi ve değişime açık olması için eğitime yaşam boyu ihtiyacı olan bir varlıktır. Eğitim tüm bireyleri bu sürece dahil edecek şekilde herkesin ulaşabilmesi gereken bir biçimde yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu bakımdan toplumun ekonomik, kültürel, bireysel, politik yönden gelişerek etrafına fayda sağlayacak bireyler oluşmasına olanak sağlamaktadır (Uçkaç, 2003, s.15).

Toplumun kalkınması ve devamlılığının sürdürülebilmesi için, ülkenin yapıtaşları olan devlet kurumlarının vatandaşlarına fayda sağlayacak politikalar üretmesi ve bu kurumların gelişimine katkı sağlaması gerekmektedir. Gelişen ve üreten toplumlarda her kurumun kendi alanı olması ve bu kurumların insanlar ile sosyal ilişki içinde olması sonucunda toplumun kalkınması mümkün gözükmektedir. Bu kurumların başında eğitim kurumları gelmektedir (Topçu & Küçük, 2018, s. 735).

Ortaöğretim kurumlarının genel amaçları; öğrencilerin zihinsel, sosyal, ahlaki, manevi ve kültürel yönden geliştirerek demokrasi ve insan haklarına saygılı bir birey olarak geleceğe hazırlanmasına katkıda bulunmayı amaçlar. Bunun yanında; “öğrencileri ortaöğretim düzeyinde genel kültür kazanmasını sağlayarak yükseköğrenime, mesleğe ve iş hayatına hazırlamak, öğrencilerin öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularını geliştirmesine katkıda bulunmayı amaçlar” (MEB, 2014, s. 3).

Ülke içinde farklı yaşam seviyelerine sahip yerleşim birimlerinde eğitime ulaşma amacıyla karşılaşılabilecek engellerin ortadan kaldırılması ve eğitimin her kesim için aynı eğitim hizmeti verilmesi ve ulaşılabilir olması amacıyla farklı uygulamalar yapılmaktadır. Bakanlığımızın uygulamış olduğu bu hizmetlerden biri “Taşımali Eğitim” dir (Topçu & Küçük, 2018, s. 735).

Ülkemizde taşımali eğitim sisteminin yaygınlaştırılmasındaki amacın; farklı sebeplerle okulu kapanan, öğretmeni olmayan, dersliklerin yetersiz olması, ders araç gereci ihtiyacı olan yerleşim bölgelerine eğitim hizmetinin bu sistem ile giderilmesi amaçlanmaktadır (Ağırkaya, 2010, s. 1).

Bu araştırma, ortaöğretim kurumlarında taşımali eğitimde yaşanan sorunların incelenmesi amacıyla yapılmaktadır. Bu bakımdan aşağıda verilmiş olan alt problemlerin incelemek amacıyla beş adet soruya cevap aranmaktadır;

1. Taşımali eğitimin gerekliliğine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Taşımali eğitimde öğrencilerin ulaşım hizmetlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Taşımali eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

5. Taşımali eğitimde nöbetçi öğretmelerin görev sorumluluklarına ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel bir çalışma olup, genellikle geçmişte veya mevcut durumu detaylı bir şekilde tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Olgu bilim ise, araştırmacının gözlemediği olayları, durumları veya olguları doğrudan tanımlamak ve açıklamak için kullanılan bir araştırma yöntemidir (Karasar, 2012, s. 79). Bu araştırmada ulaşılan veriler; okul yöneticileri ve öğretmenlerden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Zonguldak ili, Kozlu İlçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışan; resmi okullarda görev yapan meslek lisesinde görevli öğretmenler oluşurmaktadır. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin taşımali eğitimde yaşanan sorunların belirlenmesi amaçıyla nitel bir araştırma yapılarak yarı yapılandırılmış form ile görüşlerine danışılmıştır. "Seçkisiz örnekleme" yöntemiyle seçilen 3 okul yöneticisi ve 7 öğretmenden veriler toplanmıştır. Araştırma evrenindeki katılımcıların kişisel özellikleri Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri

Katılımcı Kodu	Görev Ünvanı	Cinsiyet	Yaş
Y1	Müdür	E	48
Y2	Müdür Yardımcısı	K	42
Y3	Müdür Yardımcısı	E	45
Ö1	Öğretmen	E	54
Ö2	Öğretmen	E	28
Ö3	Öğretmen	E	33
Ö4	Öğretmen	E	40
Ö5	Öğretmen	K	35
Ö6	Öğretmen	E	33
Ö7	Öğretmen	E	29

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmadaki veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu bu araştırmanın danışmanı olan Doç. Dr. Hasan Yücel Ertem' in öncülüğünde, alan yazın taranarak ve mevcut durumdaki yaşanan sorunlar gözönünde bulundurularak hazırlanmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde yaş, cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem ve çalıştığı kurumdaki görevi hakkında kişisel bilgilere ait sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise ortaöğretim kurumlarında taşımali eğitimde yaşanan sorunlara yönelik beş soru yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Etik kuruldan araştırma onayı gelmesi neticesinde; Zonguldak İli, Kozlu İlçesi'ndeki taşıma merkezi ortaöğretim kurumlarındaki öğretmen ve okul idarecileri ile görüşmeler yapılmış, gerekli izinler gösterilerek çalışma için katkıları istenmiştir. Görüşme için formlar verilerek eğitimcilerden görüşleri hakkında

bilgiler kayıt altına alınmıştır. Görüşme yapıldıktan sonra öğretmen ve okul idarecilerine katkıları için iyi dileklerde bulunarak okuldan ayrılma yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşme yapılan yönetici ve öğretmenler öncelikle kodlanmış olup sorulara verdikleri yanıtlar sınıflandırılmıştır. Okul yöneticileri (Y1, Y2, ...), öğretmenler ise (Ö1, Ö2,), şeklinde kodlanarak çözümlene yapılmıştır. Öncelikle demografik bilgiler oluşturulup frekans ve yüzde dağılımı ortaya çıkarılmıştır. İkinci aşamada ise veriler temalara ayrılarak kodlamalar tablo haline getirilerek frekans ve yüzdeler oluşturulmuştur. Bu şekilde betimsel ve içerik yöntemleri kullanılmıştır. (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 82).

BULGULAR

Demografik Bilgiler

Kişisel bilgi formunda araştırmacı tarafından hazırlanan bu formda katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem ve mezun olduğu fakülte türüne ilişkin demografik bilgilere ilişkin kişisel özellikleri belirlenmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişkenler	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	2	20
	Erkek	8	80
Yaş	21-25 yaş	0	0
	26-30 yaş	2	20
	31-35 yaş	3	30
	36-45 yaş	3	30
	46 yaş ve Üzeri	2	20
Eğitim Durumu	Lisans	9	90
	Yüksek Lisans	1	10
	Doktora	0	0
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	1	10
	6-10 Yıl	3	30
	11-15 Yıl	3	30
	16-20 Yıl	1	10
	21 yıl ve Üzeri	2	20
Çalıştığı Kurumdaki Görevi	Öğretmen	7	70
	Müdür Yardımcısı	2	20
	Müdür	1	10

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

10 katılımcıya yönelik Tablo 2’de yer alan demografik bilgiler incelendiğinde; 2’sinin (%20) kadın öğretmen, 8’inin (%80) ise erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların yaşlarına bakıldığında 21-25 yaş arasında katılım olmadığı, 2’inin (%20) 26-30 yaş, 3’ünün (%30) 31-35 yaş, 3’ünün (%30) 36-45 yaş, 2’sinin (%20) 46 ve üstü yaşa sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya destek veren katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında; 9’unun (%90) lisans ve 1’inin (%10) yüksek lisans eğitim kurumlarından mezun olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu mezun oldukları fakülte türünde lisans mezunu olup yüksek lisans mezunu sadece 1 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmamızın mesleki kıdem bağımsız değişkenine göre araştırmaya katılan katılımcıların 1’i (%10) 1-5 yıl, 3’ü (%30) 6-10 yıl, 3’ü (%30) 11-15 yıl, 1’i (%10) 16-20 yıl ve 2’si

(%20) 21 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip sahiptir. Mesleki kıdem bakımından katılımcıların sayıları birbirine yakın gözükmektedir. Çalıştıkları kurumdaki görevleri bakımından 7' si (%70) öğretmen, 2' si (%20) müdür yardımcısı, 1' i (%10) müdür konumundaki kişilerden oluşmaktadır.

Alt Problemler

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemlerine ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Görüşme sonucuna göre ulaşılan sonuçların analiz edilmesi ile gerekli çözümlere yapılıp, bu doğrultuda yorumlamalar yapılmıştır.

Taşınmalı Eğitimin Gerekliliğine Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşınmalı eğitimin gerekliliğine yönelik görüşleriniz nelerdir”. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerine ait veriler Tablo 3’ de verilmiştir.

Tablo 3. Taşınmalı Eğitim Gereksinimine Yönelik Görüşler

Tema	f	%
Taşınmalı eğitim gerekliliği	8 (Y1, Y2, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7)	80
Taşıma eğitim yerine yerinde eğitim olması	2 (Ö1, Y3)	20

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Tablo 3’ de görüldüğü gibi temalar “Taşınmalı eğitim gereklidir”, “Taşıma eğitim olmamalı, yerinde eğitim olmalıdır” görüşlerine yer verilmiştir.

Taşınmalı eğitimi gerekli görenler bakımından “taşınmalı eğitim gereklidir” görüşünü savunanların verdikleri beyanlarına bakıldığında;

(Ö3) *Nüfus yoğunluğu az olan olan bölgelerde eğitim kurumlarının yetersiz olmasından dolayı taşınmalı eğitim ile en yakın okullara ulaşım sağlanmalıdır.*

(Ö4) *Taşınmalı eğitim köylerde okul hizmeti olmadığı durumlarda gereklidir.*

(Ö5) *Ulaşımın zor olduğu bölgelerde yaşayan çocuklar, taşınmalı eğitimle daha rahat bir şekilde okullarına ulaşabilirler. Bu da onların eğitimden daha fazla faydalanmalarını sağlayabilir.*

(Ö6) *Taşınmalı eğitimle birlikte çocuklar farklı okullara gitme fırsatı bulabilirler. Bu da eğitim olanaklarının çeşitlenmesine ve öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerine uygun eğitim alabilmelerine olanak tanır. Bu sayede eğitimde fırsat eşitliği daha fazla sağlanabilir.*

(Ö7) *Taşınmalı eğitim olmalıdır. Taşınmalı eğitim hizmetinin kaliteli olması, öğrencilerin güvenliği, konforu ve zamanında ulaşımı gibi unsurlar önemlidir.*

(Y1) *Daha merkezi konumda bulunan okullar genellikle daha fazla kaynağa, donanıma ve uzman öğretmenlere sahiptir. Bu da öğrencilerin daha iyi koşullarda eğitim almalarını sağlayabilir. Bu bakımdan taşınmalı eğitimin gerekli olduğunu düşünüyorum.*

(Y2) *Taşınmalı eğitim öğrencilerin gelişimi açısından gereklidir. Öğrencilerin akademik başarılarını artırabilir, ilgi alanlarına yönelmelerine olanak tanıyabilir ve genel olarak daha motive ve başarılı bireyler olmalarını destekleyebilir.*

Taşınmalı eğitimi gerekli görmeyenler bakımından “taşınmalı eğitim gerekli değildir” görüşünü savunanların verdikleri beyanlarına bakıldığında;

(Ö1) *Kesinlikle gerekli bir uygulama değildir. Yerinde eğitim en iyi modeldir. Taşınmalı eğitim siyasi bir uygulamadır.*

(Y3) Her çocuğun kendi çevresinde eğitim görmesi, yerel topluluğa daha fazla bağlılık hissetmelerini sağlayabilir ve sosyal ilişkilerini güçlendirebilir. Ayrıca, günlük olarak uzun süreler boyunca seyahat etmek, öğrencilerin zamanlarını ve enerjilerini tüketebilir, sosyal etkileşimlerini azaltabilir ve ders dışı etkinliklere katılımlarını sınırlayabilir.

Taşımali Eğitimde Öğrencilerin Ulaşım Hizmetlerine Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşımali eğitimde öğrencilerin ulaşım hizmetlerine ilişkin görüşleriniz nelerdir”. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerine ait veriler Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Taşımali eğitimde öğrencilerin ulaşım hizmetlerine ilişkin görüşler

Tema	f	%
Araçların eski model olması, güvensiz olması, denetim eksikliği	4 (Ö3, H6, Y1, Y3)	40
Araç sürücülerinin trafik kurallarına uymaması	2 (Ö2, Ö5)	20
Ulaşım imkanlarının ücretsiz olması ve faydalı olduğu	2 (Ö4, Y2)	20
Şoförlerin kaba ve anlayışsız davranması	2 (Ö1, Ö7)	20

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Taşımali eğitimde öğrencilerin ulaşım hizmetlerindeki sorunlar temalar halinde yönetici ve öğretmenlerin görüşleri Tablo 4’de verilmiştir. Bu tabloda görülen gibi sorunlar “Araçların eski model olması, güvensiz olması, denetim eksikliği”, “Araç sürücülerinin trafik kurallarına uymaması”, “Ulaşım imkanları ücretsiz olması ve faydalı olduğu”, “Şoförlerin kaba ve anlayışsız davranması” temaları ile belirtilmiştir.

Taşımali eğitimde hizmetlerinde ulaşım hizmetlerinde yaşanan sorunlarla ilgili “Araçların eski model olması, güvensiz olması, denetim eksikliği” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö3) Kullanılan araçların eski ve bakımsız olmasından dolayı ulaşım sorunları yaşanmaktadır. Bu yüzden zaman zaman aksamalar oluşmakta, öğrenciler okula ulaşım bakımından mağduriyet yaşamaktadırlar.

(Ö3) Ulaşım hizmeti MEB’ in aracılığıyla yapılmaktadır. Eğitim ve öğretim yılı öncesi yapılan ihale sürecinin daha ciddi yapılması ve denetlemenin bir o kadar dikkatle yapılması gerekmektedir.

(Y1) Ulaşım da sorunlar yaşanmaktadır. Öğrencileri taşıma işi hava şartlarının kötü olduğu zamanlarda sekteye uğramasından dolayı öğrencilerin okula ulaşamaması.

(Y3) Ulaşım hizmetlerinin güvenli ve sağlıklı olması da son derece önemlidir. Öğrencilerin taşınmasında kullanılan araçların düzenli bakımı yapılmalı, güvenlik standartlarına uygun olmalı ve yetkilendirilmiş sürücüler tarafından kullanılmalıdır.

Taşımali eğitimde hizmetlerinde ulaşım hizmetlerinde yaşanan sorunlarla ilgili “Araç sürücülerinin trafik kurallarına uymaması” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö2) Taşımali eğitimde araç sürücülerinin trafik kurallarına uymaması ciddi bir sorundur ve öğrencilerin güvenliğini tehlikeye atabilir. Trafik kurallarına uyulmaması, araç kazaları riskini artırabilir ve öğrencilerin yaralanma veya hatta ölüm riskiyle karşı karşıya kalmasına neden olabilir.

(Ö5) Öğrencilerin güvenliği her zaman öncelik olmalıdır ve taşınmalı eğitim hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için trafik kurallarına uyulması hayati önem taşır.

Taşınmalı eğitimde hizmetlerinde ulaşım hizmetlerinde yaşanan sorunlarla ilgili “Ulaşım imkanlarının ücretsiz olması ve faydalı olduğu” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö4) Öğrencilerin servis ücreti vermeden okula ulaşım sağlaması, araçların gerekli mevzuata uygun olması, evlerine yakın yerden alınıyor olması güzel bir hizmettir.

(Y4) Özellikle uzak veya ulaşımı zor bölgelerde yaşayan öğrencilerin okula erişimi büyük ölçüde zorlaşabilir veya imkansız hale gelebilir. Ulaşım hizmetleri, öğrencilerin güvenli bir şekilde okula gidip gelmelerini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda onların eğitim hakkını güvence altına alır.

Taşınmalı Eğitimde Öğrencilerin Öğle Yemeğine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşınmalı eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin görüşleriniz nelerdir”. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerine ait veriler Tablo 5’ de verilmiştir.

Tablo 5. Taşınmalı eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin görüşler

Tema	f	%
Yemeklerin kalitesiz ve sağlıksız olması	4 (Ö1, Ö4, Ö5, Y3)	40
Yemeklerin porsiyonunun az olması	2 (Ö6, Y1)	20
Yemeklerin soğuk ve çeşitliliğin az olması	1 (Ö3)	10
Ev yemekleri gibi ve ücretsiz olmasından dolayı faydalı bulunması	3 (Ö2, Ö7, Y2)	30

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Taşınmalı eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin hakkında yönetici ve öğretmenlerin görüşleri Tablo 5’ de verilmiştir. Bu tabloda görülen gibi sorunlar “Yemeklerin kalitesiz ve sağlıksız olması”, “Yemeklerin porsiyonunun az olması”, “Yemeklerin soğuk ve çeşitliliğin az olması”, “Ev yemekleri gibi ve ücretsiz olmasından dolayı faydalı bulunması” temaları ile belirtilmiştir.

Taşınmalı eğitimde öğle yemeğine ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Yemeklerin kalitesiz ve sağlıksız olması” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö1) Devletin öğrenci başına ayırdığı ücretin az olması sebebiyle yemeklerin düşük maliyetli gıdalardan yapılmasından dolayı öğrencilerin yemek menülerini beğenmediği zamanlar olmaktadır.

(Ö4) Ev yemeklerinin yerini tutmayan kalitesiz yemekler verilmektedir.

(Ö5) Taşınmalı öğrenci yemeklerinin kalori değeri yüksek olan gıdalar; makarna, pirinç pilavı vb. yemeklerin sık sık çıkmasından dolayı öğrencilerin sağlıksız beslenmektedir. Maliyeti yüksek olduğu için et türü yemekleri nadiren verilmesi ve yemeklerin yanında su verilmemesini doğru bulmuyorum.

(Y3) Taşınmalı yemek hizmetlerinin yeterli planlama ve hazırlık yapmaması da kalitesiz yemeklere neden olabilmektedir. Bu, öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan dengeli ve sağlıklı bir yemek sunumunu etkileyebilir.

Taşımalı eğitimde öğle yemeğine ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Yemeklerin porsiyonun az olması” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö6) Taşımalı yemek hizmetleri, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli miktarda yiyecek sunmak için porsiyon boyutlarını artırmalıdır

(Y1) Öğrencilere gün içinde ek beslenme fırsatları sunulabilir. Öğle yemeği dışında sağlıklı atıştırmalıklar veya meyve seçenekleri gibi ek beslenme seçenekleri sunularak öğrencilerin tok kalması sağlanabilir. Yemek menülerinde çeşitliliğin artırılması, öğrencilerin daha fazla besin ögesine erişmelerini sağlar.

Taşımalı eğitimde öğle yemeğine ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Yemeklerin soğuk ve çeşitliliğinin az olması” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö3) Taşımalı yemek hizmeti, yemekleri servis etmeden önce uygun şekilde ısıtmalı ve sıcak bir şekilde sunulmalıdır. Isıtma ve servis süreçlerinin düzenli olarak kontrol edilmesi ve geliştirilmesi önemlidir.

Taşımalı eğitimde öğle yemeğine ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Ev yemekleri gibi ve ücretsiz olmasından dolayı faydalı bulunması” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö2) Öğrencilerin taşımalı eğitim kapsamında ücretsiz ve ev yemekleri türünde hizmet verilmesini doğru buluyorum. Menüler güzel ve kalori değerleri uygun olduğu için öğrencilerin sağlıksız şeyler yerine faydalı yemek yemesini daha doğru buluyorum.

(Ö7) Öğle yemeği titizlikle devam etmekte ve doğru bir uygulama olduğunu düşünüyorum.

(Y2) Ev yemeği tarzında hazırlanan yemekler, öğrencilere tanıdık ve besleyici bir beslenme imkanı sunmaktadır. Ücretsiz yemek hizmeti sunmak da ekonomik olarak dezavantajlı durumda olan öğrenciler için önemli bir destektir.

Taşıma Merkezi Olan Okullardan Kaynaklanan Sorunlara Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleriniz nelerdir” Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerine ait veriler Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6. Taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşler

Tema	f	%
Ulaşım sorunları	4 (Ö2, Ö4, Ö5, Y1)	40
Servis yapan araçların güzergahına uymaması, okula erken veya geç gelmesi	4 (Ö3, Ö7, Y2, Y3)	40
Okul yollarının bozuk olmasından dolayı servislerin kazaya sebebiyet verme durumları	2 (Ö1, Ö6)	20

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Taşımalı eğitimde taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri Tablo 6’ da verilmiştir. Bu tabloda görülen gibi sorunlar “Ulaşım sorunları”, “Servis yapan araçların yol güzergahına uymaması, okula geç veya erken gelmesi”, “Okul yollarının bozuk olmasından dolayı servislerin kazaya sebebiyet verme durumları” temaları ile belirtilmiştir.

Taşımalı eğitimde, taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Ulaşım sorunları” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö2) Okul yollarının kötü olmasından dolayı ulaşım sorunları yaşanmaktadır. Hava şartlarının kötü olduğu zamanlarda öğrencilerin can güvenliği risk oluşturmaktadır.

(Ö4) Okula olan ulaşım zor olduğu durumlarda servis şoförü ile nöbetçi öğretmen arasında sıkıntı çıkabilmektedir. Nöbetçi öğretmenlerin aynı şekilde davranmaması ve kuralları eşit şekilde uygulamamasından dolayı servis şoförü ve nöbetçi öğretmen arasında sürtüşme yaşanması.

(Ö5) Taşımalı eğitim araçlarını kullanan sürücülere düzenli eğitimler verilmeli ve sürüş davranışları izlenmelidir.

(Y1) Acil durumlar için hazırlıklı olmak önemlidir. Acil durum planları, taşımalı eğitim araçlarında yaşanabilecek kazalar veya diğer acil durumlar için gerekli prosedürleri içermelidir.

Taşımalı eğitimde, taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Servis yapan araçların yol güzergahına uymaması, okula geç veya erken gelmeleri” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö3) Okul gelen şoförlerin güzergaha dikkat etmemesi, bazı servislerin gereğinden erken ve geç gelerek öğrencilerin soğuk havalarda bekleyerek mağduriyet yaşamalarına sebep olmaları

(Ö7) Okuldan kaynaklı sorun göze çarpmamaktadır. Okul yollarının bazen kötü hava şartlarında kapanmakta, eğitim ve öğretimi sekteye uğratmaktadır.

(Y2) Taşımalı servis araçlarının rotaları, öğrencilerin konumlarına uygun ve etkili bir şekilde belirlenmelidir. Trafik durumu ve yol koşulları göz önünde bulundurularak mümkün olduğunca aynı yol güzergahına kullanmaları gerekmektedir.

(Y3) Taşımalı servis araçlarının yol güzergahına uymaması ve okula geç veya erken gelerek öğrencileri mağdur etmesi ciddi bir sorundur.

Taşımalı eğitimde, taşıma merkezi olan okullardan kaynaklanan sorunlara ilişkin hizmetlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Okul yollarının kötü olmasından dolayı taşımalı servis şoförlerinin kazaya sebebiyet verme durumları” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö1) Okul yollarının bakımı ve iyileştirilmesi, öncelikli bir önlem olmalıdır. Yolların düzgün bir şekilde asfaltlanması, daralan yolların genişletilmesi, çukurların ve bozuklukların giderilmesi gibi önlemler alınarak yol güvenliği artırılabilir.

(Ö6) Taşımalı servis araçlarının düzenli bakımı yapılmalı ve güvenlik standartlarına uygun olmalıdır. Lastiklerin, frenlerin, farların ve diğer önemli parçaların düzenli olarak kontrol edilmesi kazaların önlenmesine yardımcı olabilir.

Taşımalı Eğitimde Nöbetçi Öğretmenlerin Görev ve Sorumluluklarına Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşımalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görüşleriniz nelerdir”. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerine ait veriler Tablo 7’ de verilmiştir.

Tablo 7. Taşımalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev sorumluluklarına ilişkin görüşler

Tema	f	%
Nöbetçi öğretmenlere fazla sorumluluk yüklenmesi	3 (Ö1, Ö2, Ö4)	30
Servis şoförleriyle iletişim sorunları	3 (Ö5, Y1, Y3)	30
Taşıma araçlarında oluşan arızadan dolayı nöbetçi öğretmenlerin öğrenci ulaşımı için çözüm arayışları	2 (Ö3, Ö7)	20
Araçların denetim yükü	2 (Ö6, Y2)	20

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Taşınmalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri Tablo 'de verilmiştir. Bu tabloda görülen gibi sorunlar “Nöbetçi öğretmenlere fazla sorumluluk yüklenmesi”, “Servis şoförleriyle iletişim sorunları”, “Taşıma araçlarında oluşan arızadan dolayı nöbetçi öğretmenlerin öğrenci ulaşımı için çözüm arayışları”, “Araçların denetim yükü” temaları ile belirtilmiştir.

Taşınmalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görevlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Nöbetçi öğretmenlere fazla sorumluluk yüklenmesi” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö1) *Taşınmalı eğitimde nöbet tutan öğretmenlere fazla sorumluluk verilmektedir. Araçlar güvenli değildir.*

(Ö2) *Nöbetçi öğretmenlerin geliş ve gidiş saatlerine daha dikkat etmesi gerekmektedir. Belirli bir standart oluşturarak öğretmenlerin aynı düzeyde hizmet vermesi gerekmektedir.*

(Ö4) *Nöbetçi öğretmen okulun başlangıç saati ve bitiş saatinde öğrencilerin yoklama listesi ile kontrolünü yaparak görevini yapar. Bunun dışında yol güzergahında yaşanacak durumlardan haberdar olamaz.*

Taşınmalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görevlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Servis şoförleriyle iletişim durumları” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö5) *Servis şoförlerine, etkili iletişim becerileri ve müşteri ilişkileri konularında düzenli eğitimler verilmelidir.*

(Y1) *Öğrenciler, veliler ve okul personeli, yaşadıkları iletişim sorunlarını rapor edebilecekleri etkili geri bildirim mekanizmalarına erişmelidir. Bu geri bildirimler düzenli olarak değerlendirilmeli ve sorunların çözümü için gerekli adımlar atılmalıdır.*

(Y3) *Araç şoförleriyle bazen iyi bir iletişim kurulamamakta, öğrencilerin şoförlerin bazı konuşmalarından rahatsız olmaları, bu şikayetlerin nöbetçi öğretmenlere bildirilerek onlardan bir çözüm beklemeleri.*

Taşınmalı eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görevlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili “Taşıma araçlarında oluşan arızadan dolayı nöbetçi öğretmenlerin çözüm arayışları” şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö3) *Nöbetçi öğretmenler servisler ile ilgili arıza durumu olduğunda hızlı bir şekilde okul yönetimi veya ilgili kişilere bildirmekte, öğrencilerin mağduriyet yaşamaması için çözüm arayışları içinde olup sorumluluktan kaçmamaktadır.*

(Ö7) *Nöbetçi öğretmen, arızalı aracın tamir edilmesi veya değiştirilmesi için gerekli adımların atılması için ilgili birimlerle iş birliği yapmaktadır. Ayrıca, alternatif ulaşım*

planları oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Bu, öğrencilerin okula güvenli bir şekilde ulaşmalarını sağlar.

Taşımali eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin görevlerle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili "Araç denetim yükü" şeklinde görüş bildirenler şunları söylemiştir;

(Ö6) Nöbetçi öğretmen araç içindeki öğrencilerin sayısını ve kimliklerini kontrol ederek, taşıma listeleriyle eşleştirmek ve gerekirse eksik öğrencileri tespit etmek. Araç içindeki acil çıkışlar, yangın söndürme cihazları, emniyet kemerleri ve diğer güvenlik ekipmanlarının doğru şekilde yerleştirildiğini ve işlevsel olduğunu kontrol etmekle sorumludur.

(Y2) Acil durumlar için hazırlıklı olmak, özellikle araçta meydana gelebilecek durumlar için öğrencilerin araç içinde güvenli bir şekilde davrandığından ve disiplinli olduğundan emin olması gerekir.

SONUÇ

Yapılan araştırma Zonguldak ili Kozlu ilçesi meslek liselerinde görev yapan öğretmen ve idareciler ile görüşme sonucunda elde edilen sonuçlar doğrultusunda değerlendirilmektedir.

Taşımali eğitimin gerekliliğine yönelik öğretmen ve idarecilerin büyük çoğunluğunun görüşleri, taşımali eğitimin fırsat eşitliği bakımından mutlak suretle gerekli olduğu yönündedir. Taşdemir (2010)' in araştırmasında, taşımali eğitimin önemli olduğunu ve fırsat eşitliğini sağlamada önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Taşımali eğitim, uzak bölgelerde yaşayan veya ulaşım imkanları kısıtlı olan öğrencilere eşit eğitim fırsatları sunarak, dezavantajlı durumda olan öğrencilerin eğitimden mahrum kalmalarının önüne geçilmesini sağlayabilir.

Taşımali eğitimde hizmetlerinde öğrencilerin ulaşımında yaşanan sorunların öğretmenlerin başta değinmiş olduğu şikayetler arasında gelmektedir. Araçların eski model olması, güvensiz olması, denetim eksikliği olmasından kaynaklanan sorunlar ile karşılaşmaktadır. Bu yüzden zaman zaman aksamalar oluşmakta, öğrenciler okula ulaşım bakımından mağduriyet yaşamaktadırlar. Ülker (2009)'in yapmış olduğu araştırma sonuçları incelendiğinde, taşımali eğitimdeki sorunların ciddiyetini ve devam eden sorunların önemini vurgulamaktadır. Bu sorunların çözümü için, kalite standartlarının göz önünde bulundurularak hizmet sağlayıcılarının dikkatle seçilmesi büyük önem arz etmektedir. Açık artırma (ihale) sürecinde, taşımali eğitim hizmetlerinin kalitesi ve güvenliği konusunda; taşıma araçlarının güvenliği, bakımı ve modernizasyonu gibi kritik unsurların belirlenen standartlara uygun olup olmadığı detaylı bir şekilde incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Kontrol ve denetimlerin sağlıklı bir şekilde yapılması sonucunda, taşımali eğitim hizmetlerinin istenilen standartlara ve daha güvenilir bir taşıma hizmeti sunulmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Taşımali eğitimde öğrencilerin öğle yemeğine ilişkin hakkında yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine danışıldığında; yemeklerin kalitesiz ve sağlıksız olması, yemeklerin porsiyonunun az olması, yemeklerin soğuk ve çeşitliliğin az olması, ev yemekleri gibi ve ücretsiz olmasından dolayı faydalı bulunduğu belirtilmektedir. Öte yandan, ev yemekleri gibi ve ücretsiz olarak sunulan yemeklerin faydalı bulunması önemli bir noktadır. Ev yemeği gibi yemekler, öğrencilerin damak zevkine daha uygun olabilir ve daha besleyici olabilir. Ücretsiz yemek hizmetleri ise ekonomik olarak dezavantajlı durumda olan öğrenciler için önemli bir destek olabilir ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına büyük bir adım olabilir.

Taşımali eğitimde taşıma merkezi olan okullara bakıldığında; ulaşım sorunları, servis yapan araçların yol güzergahına uymaması, okul geç veya erken gelmesi çoğunlukla belirtilen sorunlar arasında yer almaktadır. Taşıma merkezi olan okullarda yaşanan ulaşım sorunları, öğrencilerin ve ailelerinin günlük yaşamını etkileyebilir. Öğrencilerin okula ulaşımında yaşanan aksamalar, derslere zamanında katılımı engelleyebilir ve eğitim sürecini olumsuz yönde etkileyebilir. Servis araçlarının belirlenen yol güzergahına uymaması, öğrencilerin güvenliği ve zamanında okula ulaşımını tehlikeye atabilir. Ayrıca, bu durum öğrencilerin evlerine dönüşlerini de etkileyebilir ve ailelerin endişe duymasına neden olabilir. Okula servis araçlarının geç veya erken gelmesi, öğrencilerin ders saatlerini kaçırmalarına veya okulda boş zamanlarını geçirmesine neden olabilir. Bu durum öğrencilerin motivasyonunu düşürebilir ve eğitim verimliliğini etkileyebilir. Akbaba ve Turhan (2016)'ın okul hizmetlerinin öğrenci ihtiyaçlarını karşılamada zayıf kalması durumunda verimli bir eğitim ortamının sağlanmasının olamayacağı görüşünü savunmaktadır.

Taşımali eğitimde nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinde öne çıkan başlıklar; nöbetçi öğretmenlere fazla sorumluluk yüklenmesi, servis şoförleriyle iletişim sorunları olarak dile getirilmiştir. Nöbetçi öğretmenlere, öğrenci güvenliğinden, taşıma araçlarının düzeninden, öğrenci disiplininden ve diğer taşımali eğitimle ilgili sorunların çözümünden fazla sorumluluk yüklenmesi, öğretmenlerin iş yükünü artırabilir ve zamanlarını daha verimli bir şekilde kullanmalarını engelleyebilir. Bu durum, öğretmenlerin eğitim ve öğretim faaliyetlerine odaklanmalarını zorlaştırabilir. Nöbetçi öğretmenlerin servis şoförleriyle iletişim sorunları yaşamaları, taşımali eğitim hizmetlerinin düzenli işleyişini etkileyebilir. İletişim eksikliği veya uyumsuzluk, öğrenci güvenliği ve ulaşım konularında sorunlara yol açabilir ve bu durum öğrencilerin eğitimine olumsuz şekilde yansiyabilir.

Öneriler

Araştırmacılara öneriler;

Taşımali eğitim konusunda yapılmış önceki araştırmaları incelenmesi ve araştırmaların sonuçlarına, yöntemlerine ve bulgularına dikkat edilmesi ile problemlerin görülmesi gerekmektedir. Bu, konuya aşina olmanıza ve mevcut bilgi birikimini değerlendirmenize yardımcı olacaktır. Eğitim bakanlıklarının veya ilgili kuruluşların web sitelerindeki raporları ve politika belgelerini incelenmesi sonucunda, taşımali eğitim uygulamaları hakkında resmi görüşleri ve istatistikleri içeren bilgilere ulaşılabilir. Kırsal bölgelerdeki okulları ziyaret edilerek taşımali eğitim uygulamalarının yerinde gözlemlenebilir. Okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrencilerle röportaj yaparak onların deneyimleri ve görüşleri alınabilir.

Taşımali eğitimin yerel toplumlara ve öğrencilerin yaşam kalitesine etkileri araştırılabilir. Bu sistem, öğrencilerin eğitime erişimini artırmanın yanı sıra sosyal ve ekonomik sonuçlar da doğurabilir. Taşımali eğitimde teknolojinin ve iletişim araçlarının faydalarının incelenmesi ile özellikle uzaktan eğitim olanaklarının taşımali eğitimde nasıl kullanılabileceği hakkında yeni fikirler geliştirilebilir. Sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, okul yönetimleri ve diğer paydaşlarla iş birliği yaparak taşımali eğitim uygulamalarını geliştirmek için ortaklık fırsatları yaratılabilmesi için çalışmalar yapılabilir. Farklı ülkelerdeki taşımali eğitim modellerini karşılaştırarak hangi yöntemlerin daha etkili olduğunu ve nedenlerini analiz edilebilir.

Uygulayıcılara öneriler;

Turan (2022)' in taşımali eğitimde yaşanan ulaşım sorunlarına yönelik araştırmasında servis araçlarının daha konforlu ve daha bakımlı olması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Taşımali eğitimde ulaşım sürecinde yaşanan sorunlarla ilgili çözüm önerilerinde, en fazla dile getirilen çözüm önerisi "araçlar uygun ve bakımlı olmalıdır" şeklindedir. Taşımali eğitim araçlarının düzenli olarak bakımının yapılması ve güvenlik standartlarına uygun olması sağlanmalıdır. Bu, araçların güvenli ve emniyetli bir şekilde çalışmasını sağlar. Taşımali eğitim hizmetlerini düzenleyen yönetmeliklerin güçlendirilmesi ve denetimlerin sıklaştırılması önemlidir. Bu, araçların belirlenen standartlara uygun olduğunun düzenli olarak kontrol edilmesini sağlar. Eski model araçların modern ve güvenli modellerle değiştirilmesi veya gerekli güvenlik donanımlarının eklenmesi düşünülebilir. Araç filosunun yenilenmesi, güvenlik ve hizmet kalitesinin artırılmasına yardımcı olabilir. Sürücülerin ve diğer personelin, öğrenci güvenliği konusunda düzenli eğitimler alması ve bilinçlendirilmesi önemlidir (Koca, 2024 s. 25). Bu, araçların güvenli bir şekilde kullanılmasını ve öğrencilerin güvenliğinin sağlanmasını destekler. Araçlarda yaşanan aksamalar veya sorunlar durumunda, öğrencilere alternatif ulaşım seçenekleri sağlanabilir. Bu, öğrencilerin okula düzenli ve zamanında ulaşmalarını sağlamak için önemlidir.

Taşımali eğitimde sunulan öğle yemeği hizmetlerinin kalitesinin artırılması, öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarının daha iyi karşılanmasını sağlayabilir. Yemeklerin sağlıklı, besleyici, çeşitli ve sıcak olarak sunulması, öğrencilerin sağlıklı bir şekilde büyümelerini ve gelişmelerini destekleyebilir. Ayrıca, ev yemeği gibi ve ücretsiz olarak sunulan yemeklerin devam ettirilmesi, öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilir ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya katkıda bulunabilir.

Nöbetçi öğretmenlerin üzerine fazla sorumluluk yüklenmemesi için, taşımali eğitimdeki görev dağılımının yeniden gözden geçirilmesi önemlidir. Öğretmenlerin ana işlevleri olan eğitim ve öğretim faaliyetlerine daha fazla odaklanmalarını sağlayacak bir dengeleme yapılmalıdır. Servis şoförleriyle nöbetçi öğretmenler arasındaki iletişimi güçlendirmek için düzenli toplantılar, iletişim protokolleri ve geri bildirim mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu, taşımali eğitim hizmetlerinin düzenli işleyişini sağlayabilir. Nöbetçi öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının daha dengeli bir şekilde dağıtılmasını ve servis şoförleriyle iletişim sorunlarının çözülmesini sağlayarak, taşımali eğitim sisteminin daha verimli bir şekilde işlemesine katkı sağlayabilir.

Politikacılara öneriler;

Taşımali eğitim fırsat eşitliği bakımından önemli ve gerekli bir hizmet olup devletin görevleri arasında yer almaktadır. Kırsal bölgelerdeki öğrencilere eğitim hizmetlerine erişim sağlamak için yeterli miktarda finansal kaynağın ayrılması önemlidir. Politikacılar, taşımali eğitim programlarına destek vermek için bütçe ayırmalı ve kaynakları etkili bir şekilde yönetmelidir. Taşımali eğitim hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulabilmesi için uygun altyapıya ihtiyaç vardır. Politikacılar, kırsal bölgelerdeki okul taşıma sistemlerini geliştirmek için altyapı yatırımlarına öncelik vermeli ve taşıma araçlarının güvenliği ve konforu için gerekli önlemleri almalıdır. Taşımali eğitim programları sadece öğrencilerin okullara erişimini sağlamakla kalmamalı, aynı zamanda kaliteli eğitim imkanları sunmalıdır. Öğretmenlerin eğitim kalitesini artırmak için gerekli destek ve kaynakları sağlamalı ve taşımali eğitim programlarının müfredatını ve öğretim yöntemlerini sürekli olarak gözden geçirmelidir.

Taşımali eğitim programlarının her öğrenciye eşit şekilde erişilebilir olması ve dezavantajlı grupların da bu hizmetten yararlanabilmesi önemlidir. Taşımali eğitim

programlarını kapsayıcı bir şekilde tasarlamalı ve dezavantajlı gruplara yönelik destekleri artırmalıdır. Taşımali eğitim ile fırsat eşitliği ilkesine uygun bir şekilde faydalanmalarını sağlamak amacıyla, daha nitelikli bir öğrenim imkanı sağlamak için yapılan uygulamadır (Uslu, 2017, s. 4). Taşımali eğitim politikalarını belirlerken yerel toplumların ve paydaşların görüşlerini dikkate almalı ve onlarla iş birliği yapmalıdır. Bu, programların etkili bir şekilde uygulanmasını ve yerel ihtiyaçlara daha iyi cevap verilmesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ağırkaya, A. (2010). *Taşımali eğitim uygulamasında öğretmenler ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Akbaba, A., & Turhan, M. (2016). İlköğretim okul binalarının fiziksel sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Van il örneği). *KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12). 341-357.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Koca, M. (2024). *Taşımali Eğitimde Yaşanan Öğretmen Sorunları ve Çözüm Önerileri*. (Tezsiz yüksek lisans projesi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2014). *Taşıma yoluyla eğitime erişim yönetmeliği*. Resmi gazete, tarih: 11.09.2014, Sayı:29116. Ankara. Haziran 10, 2024 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/yonetmelik/7.5.20040.pdf> adresinden alındı.
- Taşdemir, M. (2010). *Taşımali eğitime ilişkin veli görüşleri; sorunlar ve öneriler (Şile ilçesi örneği)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topçu, D., & Küçük, H. (2018, Ekim). *Türkiye' de toplum, yerleşim, yönetim tartışmaları*. 12.Uluslararası Kamu Yönetimi Sempozyumu, Kırıkkale.
- Turan, E. (2022). *Taşımali eğitimde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Denizli ili-Buldan İlçesi)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Uçkaç, A. (2003). *Eğitimde fırsat eşitliği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uslu, Ö. (2017). *İlköğretimde taşımali eğitim uygulaması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Ülker, Y. (2009). *Taşımali ilköğretim uygulamasının genel durumu ve değerlendirilmesi: Muğla ili örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.